

CONTRABANDA OBIECTELOR FAUNEI PE TERITORIUL VAMAL AL REPUBLICII MOLDOVA

Nina GHILIMUTDINOV

CZU: 343.37:591.9:343.359.3(478)

imperiallina12@gmail.com

In this article we talk about the smuggling of wildlife on the customs territory of the RM. We approach the smuggling of wildlife objects through the prism of two hypotheses. The first is the situation in which animals are the material object of the crime, and the second situation is when animals are the means of committing it. We will present from the ways of hiding animals when they are an object and a means of committing them.

Contrabanda obiectelor faunei constituie o infracțiune săvârșită în domeniul vamal care, pe lângă atentarea la securitatea economică a statului și perturbarea securității vamale, aduce atingere vieții și sănătății obiectelor faunei implicate în comiterea ei prin provocarea de suferințe fizice și psihice, depresie în urma transportării lor în condiții precare, ducând și la consecințe fatale.

Scopul, noutatea și actualitatea lucrării constituie faptul că infracțiunea de contrabandă a obiectelor faunei este abordată în exclusivitate prin prisma a două situații, unde obiectele faunei compar drept: 1. *Obiect material al infracțiunii de contrabandă*, datorită valorii, costului de preț al acestuia trecut peste frontiera vamală prin contrabandă, și 2. *Mijloc de săvârșire a infracțiunii de contrabandă*, unde prin intermediul obiectelor faunei sunt tănuite de controlul vamal diferite bunuri, fiind ascunse în/pe corpul acestora. Subiectul abordat intersectează domeniile juridice precum dreptul vamal, penal, procesual, execuțional, de mediu, civil, internațional și transporturilor.

Pentru încadrarea corectă a faptei ilicite de trecere prin contrabandă a obiectelor faunei, stabilim că conceptul de „faună” însumă diferite grupuri de animale, și anume, mamifere, păsări domestice și sălbatice, reptile, insecte, moluște, ca exemplu broaște, șerpi, albine, bovine, câini, pisici, dihori domestici, pești, viermi de mătase, fluturi, melci etc., ceea ce clarifică faptul că animalele nu sunt doar cele folosite în vocabularul uzual al societății, reprezentat doar de mamifere, ci include o categorie mult mai vastă de reprezentanți [1, p.156].

Statutul legal al animalelor este vag definit în legislația națională, Codul civil al RM statuând că *animalele nu sunt lucruri*, fiind ocrotite prin legi speciale, dar totodată în privința lor se aplică în mod corespunzător dispozițiile legale referitoare la lucruri, cu excepțiile de rigoare [2]. Unele state ale globului pământesc au mers mai departe, Germania plasând la nivel constituțional protecția animalelor, iar Elveția, Spania și Franța le-a recunoscut statutul de ființe, simțitoare și înzestrate cu sensibilitate, capabile să trăiască bucurii, dureri, depresii, atașament, alte sentimente.

Legislația vamală națională reglementează infracțiunea de contrabandă făcând trimitere la legislația penală, astfel evitându-se dubla incriminare, dar nicio prevedere nu stabilește expres infracțiunea de contrabandă cu implicarea obiectelor faunei în ipostazele menționate mai sus, adică ca obiect material sau mijloc de săvârșire a acestei fapte penale. Art. 248 Cod PENAL al RM, la alin.(1) incriminează infracțiunea de contrabandă, inclusiv cu mărfuri, unde pornind de la accepțiunea legislației vamale, marfa include orice bun mobil: obiecte și alte valori, inclusiv cele valutare, gaze naturale, *încărcăturile ce conțin animale vii*, produse, subproduse și material germinativ de origine animală, energie electrică, energie termică, precum și mijloace de transport [3]. La următoarele aliniate ale art. 248 se incriminează fapta de contrabandă cu alte obiecte, valori, bunuri, substanțe etc. unde obiectele faunei nu sunt prevăzute drept obiect material, ci pot compărea în rol de mijloc de tănuire și trecere a acestor obiecte asupra și prin intermediul lor.

Deci, în prima situație, incriminarea faptei de contrabandă în cazul trecerii ilegale a obiectelor faunei peste frontiera vamală a statului prin tănuire, ascundere, nedecларare organului vamal cu scopul comercializării lor, ele înseși constituind obiectul material al infracțiunii, încadrarea juridico-penală se face potrivit alin.(1) art. 248 CP RM, deoarece doar această componentă de infracțiune acoperă situațiile de trecere clandestină a animalelor vii peste frontiera vamală a statului.

În cea de-a doua situație analizată, obiectele faunei nu sunt tănuite de la controlul vamal, ci sunt atrase drept mijloc de trecere a altor obiecte sau bunuri peste frontieră, obiect material în acest caz fiind substanțele narcotice, alte bunuri, fără a fi declarate în vamă, iar încadrarea juridico-penală în acest caz se va face deja potrivit aliniatelor următoare, și anume (2), (3), (4), (5) și (6) art. 248 CP RM.

Analizând practica infracțională, am constatat că obiectele faunei se supun unor modalități inumane de ascundere de la declararea și controlul în vamă, și unor proceduri inacceptabile de introducere în sau pe corpul lor a obiectelor, substanțelor tănuite de la controlul vamal. Cele mai frecvente modalități de ascundere a obiectelor faunei de la controlul vamal le-am identificat a fi: ascunderea în băncuțe goale de coca-cola, pepsi, bere, cafea, lipire de corpul persoanei cu tifon și bandă adezivă, așezare în locuri speciale în vehicul podea sau perete dublu, în conductele de aer ale mașinii, în spatele scaunelor, în interiorul anvelopelor de rezervă, în containere cu substanțe uleioase, capot, portbagaj, tavan, scaune, în containere, bagajul de mână, dresarea reprezentanților faunei pentru a trece frontiera vamală prin alt loc decât cel cu punct de control prin înnot sau zbor pentru câini, pisici, crocodili, șerpi, prin zbor pentru șoimi, porumbei, vulturi, prin trimiteri poștale.

În situația când obiectele faunei constituie mijloc de săvârșire a contrabandei, unele modalități de trecere peste frontieră a obiectelor/substanțelor prin intermediul lor le-am stabilit a fi: introducerea în esofag, sub piele prin injectare sau intervenție chirurgicală a substanțelor narcotice, altor obiecte, sub blană, sub bărbie susținut de botniță și lesă, prinderea pe haină ca parte componentă, introducere în cureaua de la gât a pietrelor prețioase, prin substituire, în proteza animalului a unor aliaje sau pietre prețioase,

prinderea cu benzi și curele de corpul păsărilor a obiectelor când trecerea se face prin alte locuri decât punctele de control și trecere ale frontierei vamale stabilite prin lege.

Drept exemplu, un cetățean al RM a introdus în țară reptile exotice din Ucraina, prin lipirea de corpul său cu benzi adezive și tifon medical pentru ca șerpii, șopârlele, crocodilii să nu se poată mișca în timpul trecerii punctului de control de la frontieră. Un alt caz s-a înregistrat în portul Spaniei, fiind reținute două nave sub pavilionul Caraibelor, și alta în insulele Canare, sub pavilionul Braziliei: la bordul celor două nave se aflau 5.000 de bovine, 500 moarte, peste 3.000 deshidratate, motivul fiind peste 100 de pachetele cu substanțe narcotice din esofagul fiecăreia. Un american din Florida a dresat porumbei pentru a zbura spre Cuba în vederea trecerii trabucurilor interzise în America, prinzându-le de corpul sau piciorul păsărilor. Operațiunea s-a încununat cu succes, 11 din 23 de porumbei întorcându-se. La o cetățeană a Chinei s-au depistat doi papagali tăinuți într-o cutie de bere. În cutii de carton au fost ascunși doi pui de urs și plasați în podeaua mașinii de un cetățean rus. În alt caz, 18 pui de urs urmau să treacă frontiera vamală a Federației Ruse spre China prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal. La fel din FR spre China se practică contrabanda cu fluturi, fiind trimiși în stare vie în plicuri prin poștă.

Sursa: <https://stirileprotv.ro/>,
(Accesat 24.06.2022)

Sursa: <https://diez.md/>,
(Accesat 24.06.2022)

Sursa: <https://echipa.md/>,
(Accesat 24.06.2022)

Ca urmare a cercetării efectuate, considerăm oportună propunerea *de lege ferenda* de a stabili animalelor în CC al RM statutul legal de ființe cu simțuri, capabile să trăiască emoții și afecțiuni. La fel, vedem și incriminarea contrabandei cu obiectele faunei la aliniat separat în art. 248 CP RM, cu eliminarea cuantumului valoric pentru posibilitatea de tragere la răspundere penală.

Referințe:

1. LUPAN, E. *Dreptul mediului, Tratat elementar*. Vol.II. București: Lumina Lex, 1997.
2. Codul civil al Republicii Moldova nr.1107 din 06-06-2002, Publicat: 22-06-2002 în *MO RM*, nr.82-86 art.661. Modificat prin LP RM nr.175 din 11.11.21, *MO RM*, nr. 302-306/10.12.21 în vigoare 10.01.22. Republicat în *MO RM*, nr.66-75 din 01.03.2019, art.458.
3. Codul vamal al Republicii Moldova, nr.1149 din 20-07-2000. Publicat: 01-01-2007 în *MO RM*, nr.ed.specială, art.98. Modificat prin LP RM nr.204 din 24.12.21, *MO RM*, 325-333/31.12.21 art.494; în vigoare din 01.01.22, art.1, pct.1).

Recomandat

Sava MAIMESCU, dr., conf.univ.